

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 789

van **BART TOMMELEIN**

datum: 1 september 2020

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

---

*Aquacultuur - Ondersteuning*

Vlaanderen doet al heel wat jaren moeite om aquacultuur ingang te doen vinden. Daarvoor werd een aquacultuurplatform opgericht en werd de wetenschappelijke benadering van aquacultuur goed onderbouwd. Toch blijft dit in de praktijk een moeizaam proces, al zijn er intussen wel enkele vlaggenscheppen, zoals Omegabaars in Deinze en het Royal Belgian Caviar-project in Turnhout.

Inzake aquacultuur bepaalt het Vlaamse regeerakkoord het volgende:

“Actieve ondersteuning van een beginnende aquacultuur in Vlaanderen. Onze Universiteiten, het ILVO en in steeds grotere mate het VLIZ, hebben de wetenschappelijke expertise in huis om de aquacultuursector aan land en op zee een voorsprong te geven op onze buurlanden. Een expertise opgebouwd in Vlaanderen die in eerste instantie in Vlaanderen in economische activiteit moet worden omgezet, en van daaruit geëxporteerd kan worden.”

1. Welke aquacultuurprojecten bestaan er vandaag in Vlaanderen
  - a) te land;
  - b) ter zee?
2.
  - a) Welke en hoeveel productie van aquacultuurproducten wordt er in Vlaanderen gerealiseerd?
  - b) Hoe is deze output de afgelopen vijf jaar geëvolueerd?
3. Hoeveel financiële steun heeft Vlaanderen de afgelopen tien jaar geboden aan aquacultuurprojecten? Graag een overzicht per project.
4. Zijn er projecten die in ontwikkeling zijn? Zo ja, welke?
5. Zijn er projecten waarvoor inmiddels overheidssteun werd aangevraagd? Zo ja, welke?
6. Hoe wil de minister de opgebouwde wetenschappelijke expertise in economische activiteit omzetten?
7. Heeft de minister prioriteiten met betrekking tot de producten (schaal- en schelpdieren, bepaalde vissoorten...) die via aquacultuurprojecten in Vlaanderen gerealiseerd worden?

8. Wordt er actief gezocht naar potentiële geïnteresseerde private partners om hen aan te zetten tot het opzetten van of participeren in aquacultuurprojecten?
9. Op welke manier wil de minister een lokaal draagvlak voor aquacultuur creëren bij
  - a) het brede publiek;
  - b) potentiële ondernemers in aquacultuurprojecten?
10. Werd er al een inventaris gemaakt van de praktische problemen waarop potentiële ondernemers in aquacultuurprojecten stoten? Zo ja, welke?
11. Is er nood aan het voorzien in meer decretale en praktische ruimte voor het opzetten van innovatieve aquacultuurprojecten?

Zo ja, is de minister van plan een initiatief ter zake te nemen?

## **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

---

### **ANTWOORD**

op vraag nr. 789 van 1 september 2020  
van **BART TOMMELEIN**

---

1. Op de website [www.aquacultuurvlaanderen.be](http://www.aquacultuurvlaanderen.be) is een lijst beschikbaar met de meest relevante lopende (en afgelopen) onderzoeksprojecten: <http://www.aquacultuurvlaanderen.be/projecten>. Projecten die specifieke financiering ontvangen vanuit het Europees Fonds voor Maritieme zaken en Visserij (EFMZV) en het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en aquacultuursector (FIVA) worden ook online gepubliceerd in de lijst met begunstigden op <https://lv.vlaanderen.be/nl/visserij/subsidies-visserij/efmzv-europees-fonds-voor-maritieme-zaken-en-visserij-2014-2020>

Het onderzoeksportaal FRIS (Flanders Research Information Space, <https://researchportal.be/nl/organisatie/economie>) van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie bevat gegevens over onderzoeksprojecten en wetenschappelijke publicaties in Vlaanderen voor het gehele onderzoekslandschap.

2. Mijn administratie heeft geen cijfers over de Vlaamse productiehoeveelheid.

Meerdere aquacultuurbedrijven werden opgestart met steun van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (opeenvolgend FIOV, EVF en EFMZV) en het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA, zoals Crevetec, Aqua4C en Fish2Be. Ook bestaande aquacultuurproducenten kunnen gebruik maken van deze subsidies voor de uitbreiding en verduurzaming van hun activiteiten. Mede dankzij de steun van het EFMZV (aangevuld met FIVA) werd in Vlaanderen een aquacultuursector opgestart en is die blijven groeien.

3. Het Departement Landbouw en Visserij heeft in de periode 2010-2019 in totaal 2.236.237,36 euro steun verstrekt voor de ondersteuning van productieve investeringen in aquacultuurbedrijven, 4.027.353,14 euro voor de ondersteuning van onderzoek in de aquacultuur, 95.000 euro voor adviesverlening op het vlak van aquacultuur en 48.050 euro voor partnerschap en dialoog in de aquacultuursector. Van deze 6.406.640,50 euro kwam ongeveer 50% ten laste van het EFMZV en ongeveer 50% ten laste van het FIVA. Dit maakt dat er voor 3.370.634,25 euro aan Vlaamse middelen (52,61%) werd toegekend, ten opzichte van een totaal van 3.036.006,25 euro aan Europese middelen vanuit EFMZV en het toenmalige EVF. Van de in totaal toegekende subsidies ging 1.056.601,96 euro (16,5%) specifiek naar maricultuurprojecten. Deze projecten waren volledig op onderzoek gericht. De overige middelen (5.350.038,54 euro, 83,5%) gingen naar projecten voor aquacultuur op land of eerder generieke maatregelen, zoals adviesverlening en partnerschap en dialoog. In bijlage 1 vindt u een overzicht per project.

Ook vanuit Vlaamse onderzoeksfondsen worden subsidies toegekend. Op basis van een zoekopdracht in het Vlaams onderzoeksportaal FRIS (aquacultuur en maricultuur, startjaren 2010-2019, Vlaamse financiering met uitsluiting van financiering door Vlaamse overheidsdepartementen die afzonderlijk worden gerapporteerd) werden 66 projecten gevonden, goed voor een subsidie van circa 7,3 miljoen euro. In bijlage 2 vindt u een overzicht van de projecten.

4. Wat de investeringsprojecten die in ontwikkeling zijn betreft, is het niet mogelijk om hier een sluitend overzicht te geven.
5. Op grond van artikel 48 (productieve investeringen in de aquacultuur) van de Verordening (EU) nr. 508/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 (hierna de EFMZV-Verordening genoemd) worden momenteel drie projecten beoordeeld. Omdat de beoordeling van deze projecten lopende is, kan ik hierover geen bedrijfsspecifieke gegevens meedelen.
6. Wetenschappelijke projecten die uitgevoerd worden op grond van artikel 47 (Innovatie in aquacultuur) van de EFMZV-Verordening, moeten steeds toegepast onderzoek inhouden en bijgevolg gericht zijn op implementatie in de praktijk na afloop van het onderzoek. De criteria die toegepast worden om dergelijke innovatieve onderzoeksprojecten te selecteren, houden dan ook rekening met de potentiële productiebijdrage en de economische en technische haalbaarheid van een project.

Daarnaast bieden we via het Vlaams Aquacultuur Platform (VAP) een kader voor de aquacultuursector om onderling kennis uit te wisselen. In de Strategische Stuurgroep Aquacultuur, het sturend orgaan van het VAP, zijn zowel onderzoek als productie vertegenwoordigd.

Tot slot verwijs ik graag naar mijn antwoord op uw vraag nr. 204 van 20 december 2019 dat in het antwoord op deelvraag 6 aangeeft hoe we investeerders trachten aan te moedigen.

7. Zoals omschreven in het [Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur \(NSPA\)](#) komen in principe alle vis, schaal- en schelpdieren en algen in aanmerking voor steun, ongeacht de soort.
8. Het aanmoedigen van private partners voor het opzetten van of participeren in aquacultuurprojecten gebeurt op meerdere fronten. Eerst en vooral door hun vertegenwoordiging in het Vlaams Aquacultuur Platform (VAP):
  - binnen de Strategisch Stuurgroep Aquacultuur (SSAQ) zijn onderzoek en productie vertegenwoordigd, zodat beide partijen met elkaar in overleg kunnen gaan en kennis kunnen uitwisselen;
  - binnen het brede netwerk van het VAP worden private partners zowel actief als passief betrokken: enerzijds door het jaarlijks symposium en netwerkevenement waarbij de volledige sector uitgenodigd wordt en anderzijds door middel van toegang tot een centrale informatiebron dankzij de website [www.aquacultuurvlaanderen.be](http://www.aquacultuurvlaanderen.be) en het infoloket;
  - Tot slot kunnen private partners rekenen op ondersteuning en begeleiding van hun vragen en dossier via de adviesverlening van de Vlaamse aquaconsulent, die voor hen kosteloos ter beschikking staat.
9. Om een lokaal draagvlak te creëren, verspreiden we per doelgroep objectieve informatie over de voordelen van een geïntegreerde aquacultuursector:
  - a) voor het brede publiek door middel van:
    - De website [www.aquacultuurvlaanderen.be](http://www.aquacultuurvlaanderen.be), waarop regelmatig nieuwsberichten gepubliceerd worden en algemene informatie beschikbaar is over aquacultuur. Geïnteresseerden kunnen overigens inschrijven op een maandelijkse nieuwsbrief,
    - Het jaarlijkse Vlaams Aquacultuur Symposium, dat toegankelijk is voor het brede publiek,
    - Informatieverspreiding over onze eigen lokale aquacultuurproductie door de activiteiten en informatiedeling van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

- b) voor potentiële ondernemers door middel van:
- Alle voorgaande initiatieven vermeld onder 9 (a)
  - Begeleiding en adviesverlening door middel van de Vlaamse Aquaconsulent
  - De mogelijkheden voor financiële steun dankzij het EFMZV en FIVA voor het uitvoeren van:
    - ☐ Productieve investeringen
    - ☐ Innovatief aquacultuuronderzoek
    - ☐ Initiatieven voor het bevorderen van dierenwelzijn

Tot slot wens ik nog aan te geven dat, zoals aangegeven in het NSPA, we streven naar de ontwikkeling van een duurzame en geïntegreerde aquacultuur die optimaal gebruik maakt van de beschikbare hulpbronnen en reststromen en daardoor zowel een ecologische als economische prestatie kan bieden. Deze doelstelling vertaalt zich ook in de voorwaarden die investeerders moeten vervullen voor het verkrijgen van financiële steun vanuit het EFMZV en FIVA.

10. De meeste knelpunten waarmee de Vlaamse aquacultuurondernemers te maken krijgen, zijn weergegeven in het NSPA. De start van een nieuw aquacultuurbedrijf in Vlaanderen heeft in principe geen bijkomende knelpunten ten opzichte van de oprichting van een ander productiebedrijf. De belangrijkste knelpunten blijven enerzijds het financieel kunnen dragen van het productierisico en overbrugging tot vermarktbaar product en anderzijds de commercialisatie zelf van het nicheproduct.

Een sterke aanwezige kennisbasis en de inzet van een aquacultuurconsulent in Vlaanderen dragen bij tot een betere inschatting en beheersen van risico's. Daarnaast wordt door het verstrekken van gerichte subsidies deels tegemoet gekomen aan de moeilijkheid om krediet te verkrijgen voor de opstart van een onderneming of de uitvoering van essentieel innovatief praktijkonderzoek. Wat betreft de toepasselijke regelgeving, vergunningsbepalingen en de contacten van de relevante instellingen werden deze samengevat in een overzicht op de website van het Vlaamse Aquacultuurplatform (<http://www.aquacultuurvlaanderen.be/regelgeving-en-contacten>). Voor bijkomende vragen kan men zich wenden tot het Infoloket of de aquaconsulent.

Tot slot biedt de SSAQ een platform waarin alle relevante aquacultuurstakeholders op regelmatige basis samen komen om kennis uit te wisselen en potentiële praktische problemen aan te kaarten, zodat in samenspraak naar een oplossing kan worden gezocht.

11. Wat betreft de terbeschikkingstelling van praktische ruimte voor innovatieve aquacultuurprojecten verwijs ik graag naar de uitbreiding van mogelijkheden die voorzien zijn in het Marien Ruimtelijk Plan 2020 – 2026 om aquacultuur te ontwikkelen in het Belgisch Deel van de Noordzee (BNZ), alsmede naar de studie die recent werd uitgevoerd door KULeuven en INAGRO om de meest geschikte locaties in Vlaanderen te identificeren om aquacultuur op te starten ([project HaLaVla](#)).

## **BIJLAGEN**

1. [Projecten rond aquacultuur met steun vanuit EFMZV en FIVA](#)
2. [Aqua- en maricultuurprojecten in het Vlaamse onderzoeksportaal FRIS](#)